

המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
לממשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

אוניברסיטת
רייכמן

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

גב' גל ביטון

הרצליה | אפריל 2024

המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
לממשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

המכון לחירות ואחריות

המכון לחירות ואחריות הוא חממת מחקר לפוליטיקה ישראלית. המכון פועל לחיזוק הערכים, המוסדות, והתהליכים הנחוצים להבטחת קיומה של דמוקרטיה ליברלית בישראל ברוח ערכי היסוד המעוגנים בהכרזת העצמאות ובדגש על כיבוד זכויות האדם ושלטון החוק. יעדי המכון מושגים באמצעות קידום המחקר וההוראה והשפעה על סדר היום הפוליטי ועל השיח הציבורי בישראל.

פרטי התקשרות:

אוניברסיטת רייכמן, האוניברסיטה 8 הרצליה, 4610101

טלפון: 09-9527230

דוא"ל: libres@runi.ac.il

אתר: www.runi.ac.il/libres

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

גב' גל ביטון

הקדמה:

בשנים האחרונות החברה הישראלית עברה טלטלה פוליטית וחברתית כאחד אשר מעוררת ספקות לגבי חוסנה של הדמוקרטיה הישראלית. ראשית, תוכנית הרפורמה המשפטית של הממשלה ה-37 בראשות נתניהו לצמצום סמכותו של בית המשפט העליון עוררה דיונים סוערים בכל הנוגע לעתידה של הדמוקרטיה הישראלית. במקביל, אירועי השבעה באוקטובר 2023 הביאו למציאות חדשה, ויש שיגידו אף המטלטלת ביותר שידעה ישראל. מחד גיסא, יש הרואים בטבח הנוראי אירוע שקידם אחדות בעם אשר היה כה צמא לפתרון עבור הקרע שנוצר בו בעקבות מניעים פוליטיים צרים. מאידך גיסא, מציאות זו הציבה בלית ברירה את המדינה ותושביה במבחן מוסרי, חברתי ופוליטי כאחד שמטבעו עלול לייצר קיטוב פוליטי וחברתי בין אנשים עם תפיסות מוסריות שונות. אירועים סוערים אלו של השנה האחרונה, בדגש על המאבק על פניה של הדמוקרטיה הישראלית והקשיים שעומדים בפני מדינת ישראל, מעלים את השאלה עד כמה הציבור הישראלי מחויב לשמירת העקרונות הדמוקרטיים במדינה, גם במחיר של מדיניות פחות אפקטיבית.

דו"ח זה נועד לספק תובנות על האופן שבו אזרחי ישראל רואים את היחס בין יעילות ממשלתית אשר נועדה לספק פתרונות לבעיות עימן מתמודדת מדינת ישראל ובין שמירה על העקרונות הדמוקרטיים.

* גב' גל ביטון היא עוזרת מחקר במכון לחירות ואחריות באוניברסיטת רייכמן ותלמידת תואר שלישי בבית הספר למדע המדינה, ממשל ויחסים בינלאומיים באוניברסיטת תל אביב.

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

באופן ספציפי, הדו"ח בוחן את מידת ההסכמה של הציבור כי יש צורך במנהיג חזק אשר אינו מתחשב בכנסת ובבחירות כדי לטפל בבעיות שעמה מתמודדת ישראל, כמו גם את מידת ההסכמה כי רצוי להצביע למנהיגים ומפלגות המקדמים פתרונות יעילים ומהירים הבאים על חשבון עקרונות הדמוקרטיה. באמצעות שלושה סקרים שנערכו על ידי המכון לחירות ואחריות באוניברסיטת רייכמן בתקופות מפתח - דצמבר 2022 (לפני קידום הרפורמה המשפטית), יולי 2023 (אחרי קידום הרפורמה המשפטית), ונובמבר 2023 (אחרי השבעה באוקטובר ופרוץ המלחמה בעזה) - אנו מתחקים אחר התפתחויות בעמדות הציבור כלפי נושאים אלו.

מהממצאים עולה כי רוב הציבור הישראלי אינו מביע הסכמה עם הצורך במנהיגים ומפלגות אשר יטפלו בבעיות עמן מתמודדת המדינה, כל עוד הדרך לפתור זאת היא בדרך של פגיעה בדמוקרטיה. עם זאת, שיעור לא מבוטל בקרב האוכלוסייה מוכן להקריב את עקרונות הדמוקרטיה למען מטרה זו. עוד נמצא כי נשים, ערבים, חסרי השכלה ומשיבים המגדירים עצמם כשייכים לימין האידיאולוגי נוטים להביע מידת הסכמה גבוהה יותר עם אמרות אלו. בנוסף, נצפתה ירידה משמעותית במידת ההסכמה עם שתי האמירות בין דצמבר 2022 ליולי 2023 ועלייה במידת התמיכה בין יולי 2023 לנובמבר 2023. ייתכן שניתן לייחס שינויים אלו ניתן לייחס לקידום הרפורמה המשפטית ואירועי השבעה באוקטובר.

לפירוט על מתודולוגיית הסקרים, ראו בנספח המתודולוגי בסוף המסמך.

ממצאי הסקר

מידת התמיכה של הציבור הישראלי במנהיגים ומפלגות המקדמים מדיניות שנועדה לטפל בבעיות, גם אם באים על חשבון הדמוקרטיה, נבחנה על ידי המכון לחירות ואחריות בשלושה סקרים שונים ומייצגים של האוכלוסייה הישראלית בין 2022 לשנת 2023, ובהם המשיבים נשאלו אודות מידת הסכמתם עם שתי האמירות הבאות: (1) כדי לטפל בבעיות המיוחדות של ישראל יש צורך במנהיג חזק שלא יתחשב בכנסת ובבחירות ו-(2) עדיף להצביע למנהיגים ולמפלגות שמציעים פתרונות יעילים ומהירים לבעיות שמציקות לציבור, גם אם הפתרונות האלה לא לגמרי מתאימים לעקרונות הדמוקרטיה. אפשרויות התשובה היו: כלל לא מסכים/ה; לא כל כך מסכים/ה; די מסכים/ה; מסכים/ה מאוד; לא יודע/ת.¹ על מנת להקל על פרשנות התוצאות, אפשרויות התשובה 'כלל לא מסכים/ה' ו-'לא כל כך מסכים/ה' אוחדו לקטגוריה אחת, וכן גם אפשרויות התשובה 'די מסכים/ה' ו-'מסכים/ה מאוד'.

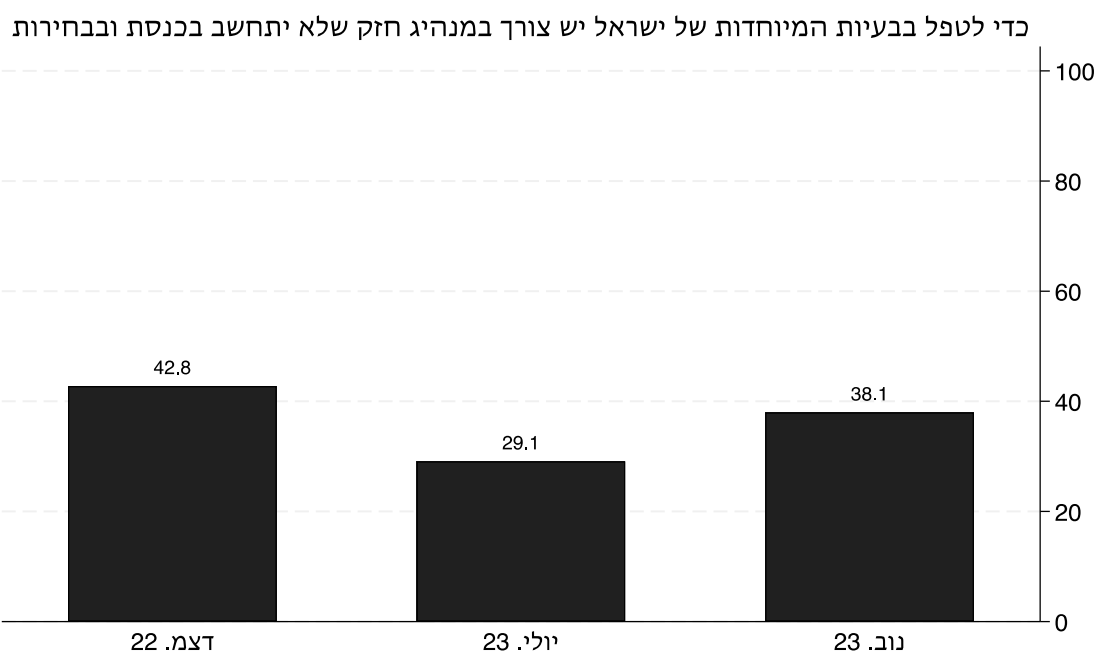
תרשים 1 שלפניכם מציג את התוצאות עבור כלל המשיבים בסקר. כפי שעולה מהנתונים, מיעוט בציבור הישראלי מסכים כי ישנו צורך במנהיג חזק שיפתור את הבעיות שעמן מתמודדת ישראל מבלי להתחשב בכנסת ובבחירות (37% בממוצע של שלושת הסקרים). בבחינת השונות במידת התמיכה לאורך הסקרים, מידת התמיכה במנהיג חזק הגבוהה ביותר מבין הסקרים נצפתה בדצמבר 2022 (43%), אחרי

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

הבחירות האחרונות לכנסת ולפני תחילת קידום הרפורמה המשפטית. לעומת זאת, מידת התמיכה הנמוכה ביותר נצפתה בחודש יולי 2023 (29%), בעיצומן של המחאות כנגד הרפורמה המשפטית. במדידה בחודש נובמבר 2023, לאחר אירועי השבעה באוקטובר, מידת התמיכה עלתה ב-9% ביחס ליולי, אם כי עדיין נמוכה מזו של שנת 2022.

אף שרוב הציבור הישראלי אינו מביע רצון במנהיג חזק המתעלם מהכנסת ומבחירות, שיעור האזרחים שכן מביעים רצון כזה הוא גבוה בהשוואה למדינות מפותחות. הגל השביעי של ה- World Values Survey (2017-2022) כלל שאלה דומה בנוגע לרצון במנהיג חזק שאינו מתחשב בפרלמנט ובבחירות. שיעור המשיבים שסברו כי מנהיג כזה יהווה צורת שלטון ראויה הוא 24% בבריטניה, 24% בגרמניה, 28% בהולנד ו-27% ביפן. שיעור המעוניינים במנהיג חזק בישראל הוא גבוה יותר ודומה לשיעור שנרשם בארה"ב (37%)². בבחינת מידת ההסכמה כי עדיף לבחור במנהיגים ומפלגות המקדמים פתרונות יעילים ומהירים גם על חשבון עקרונות הדמוקרטיה, נמצא דפוס דומה: מיעוט משמעותי מסכים עם עמדה זו (38% בממוצע של שלושת הסקרים). מידת התמיכה הגבוהה ביותר נצפתה בדצמבר 2022 (44%), ולאחריה התרחשה ירידה של 14% ביולי 2023, ולאחריה עלייה של 9% בנובמבר 2023. ניתן להסביר שינויים אלו בעקבות משבר הרפורמה המשפטית אשר הגביר אצל חלק מהציבור הישראלי את הצורך לשמור ולעגן את עקרונות הדמוקרטיה, בעוד אירועי השבעה באוקטובר יצרו תחושת איום והגבירו את הצורך בפתרונות מהירים למען שימור הביטחון האישי והלאומי.

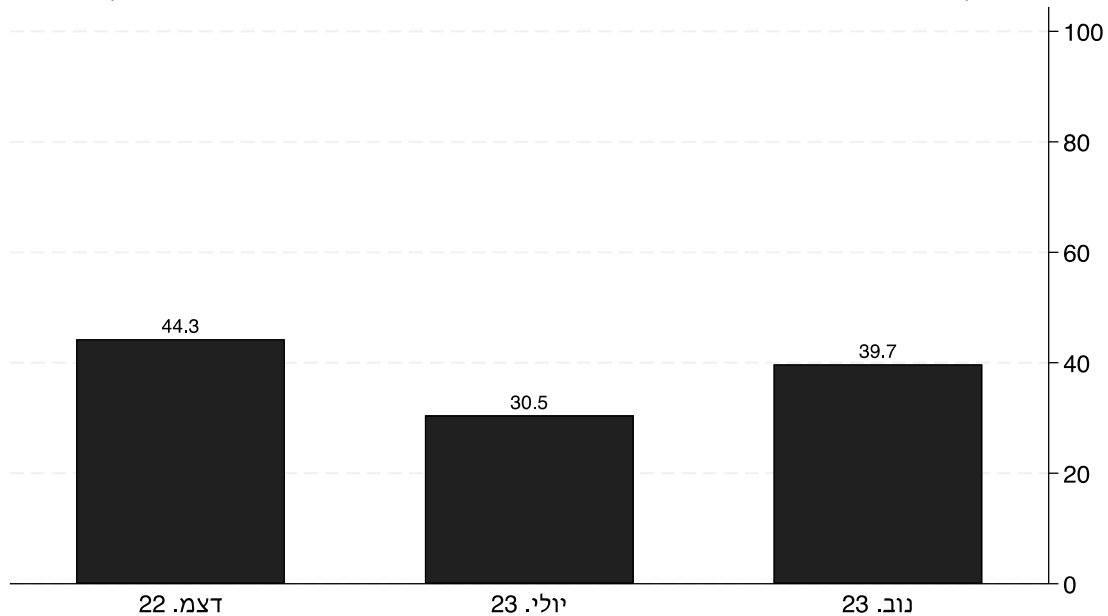
תרשים 1.

מקרא: הציר האנכי מציג את שיעור המסכימים עם האמירה, 0%-100%.

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

עדיף להצביע עבור מי שמציעים פתרונות יעילים ומהירים גם אם מנוגדים לדמוקרטיה

מקרא: הצייר האנכי מציג את שיעור המסכימים עם האמירה, 0%-100%.

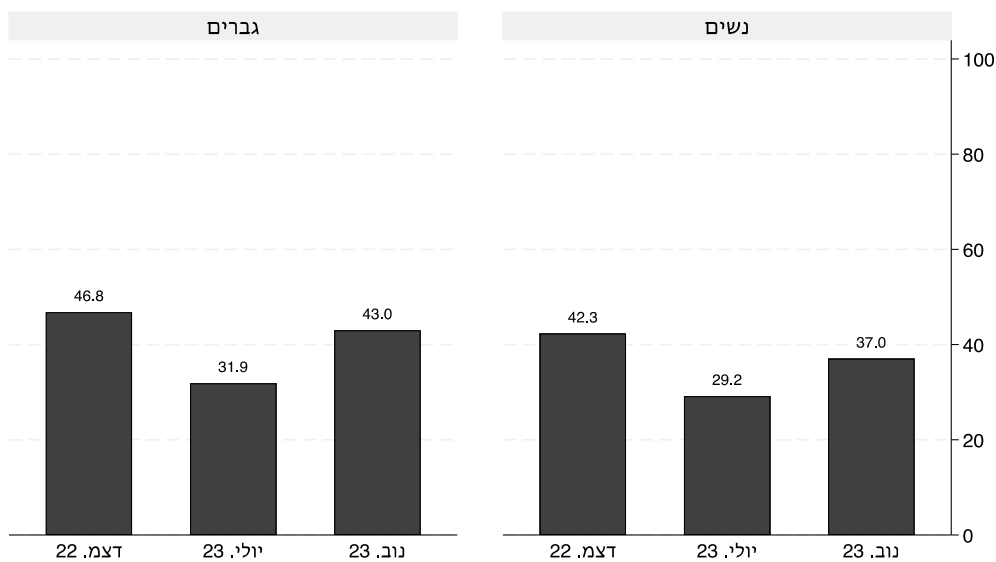
מידת ההסכמה בצורך במדיניות יעילה אך המסכנת את הדמוקרטיה בקרב נשים וגברים:

מידת התמיכה במנהיגים ומפלגות המקדמים מדיניות יעילה ומהירה אך כזו המסכנת את עקרונות הדמוקרטיה נבחנה גם בקרב נשים וגברים. התוצאות, המוצגות בתרשים 2 שלפניכם, מראות כי, בממוצע על פני שלושת הסקרים, נשים נוטות לתמוך יותר (39%) בצורך במנהיג חזק ביחס לגברים (34%). לעומת זאת, בבחינת מידת התמיכה באמרה כי צריך להצביע למנהיגים ומפלגות המקדמים מדיניות מהירה ויעילה שנועדה לפתור את הבעיות שאיתה המדינה מתמודדת גם אם פוגעת בעקרונות הדמוקרטיה, נמצא כי אלו הגברים שמביעים תמיכה נרחבת יותר. בממוצע, 41% מהגברים תומכים בכך, לעומת 36% מהנשים.

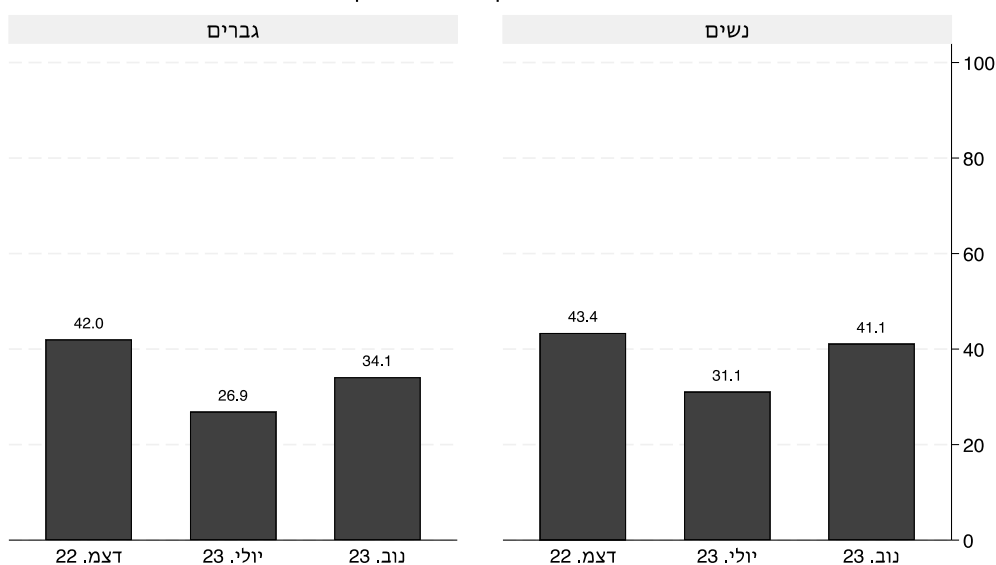
עוד נמצא כי הירידה במידת התמיכה בצורך במנהיג חזק בין דצמבר 2022 ליולי 2023 הינה גבוהה יותר בקרב גברים ועומדת על 15% ביחס ל-12% בקרב נשים. דפוס דומה נמצא עבור מידת התמיכה כי כדאי להצביע למנהיגים ומפלגות המקדמות מדיניות יעילה אך המסוכנת לדמוקרטיה, עם ירידה של 15% בקרב גברים ו-13% אצל נשים. לעומת זאת, מידת התמיכה במנהיג חזק בין יולי 2023 לנובמבר 2023 עלתה בצורה חדה יותר בקרב נשים (10%) לעומת גברים (7%), אם כי העלייה עבור מידת התמיכה באמירה השנייה הייתה גבוהה יותר אצל גברים (11%) מאשר נשים (8%).

תרשים 2.

עדיף להצביע עבור מי שמציעים פתרונות יעילים ומהירים גם אם מנוגדים לדמוקרטיה

כדי לטפל בבעיות המיוחדות של ישראל יש צורך במנהיג חזק שלא יתחשב בכנסת ובבחירות

מקרא: הציר האנכי מציג את שיעור המסכימים עם האמירה, 0%-100%.

מידת ההסכמה בצורך במדיניות יעילה אך המסכנת את הדמוקרטיה בקרב יהודים וערבים:

מידת התמיכה במנהיגים ומפלגות המקדמים מדיניות יעילה אך מסוכנת לדמוקרטיה נבחנה גם בקרב יהודים וערבים, כפי שמוצג בתרשים מספר 3 מטה. הבדלים משמעותיים נמצאו בין המגזר היהודי לערבי במידת

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

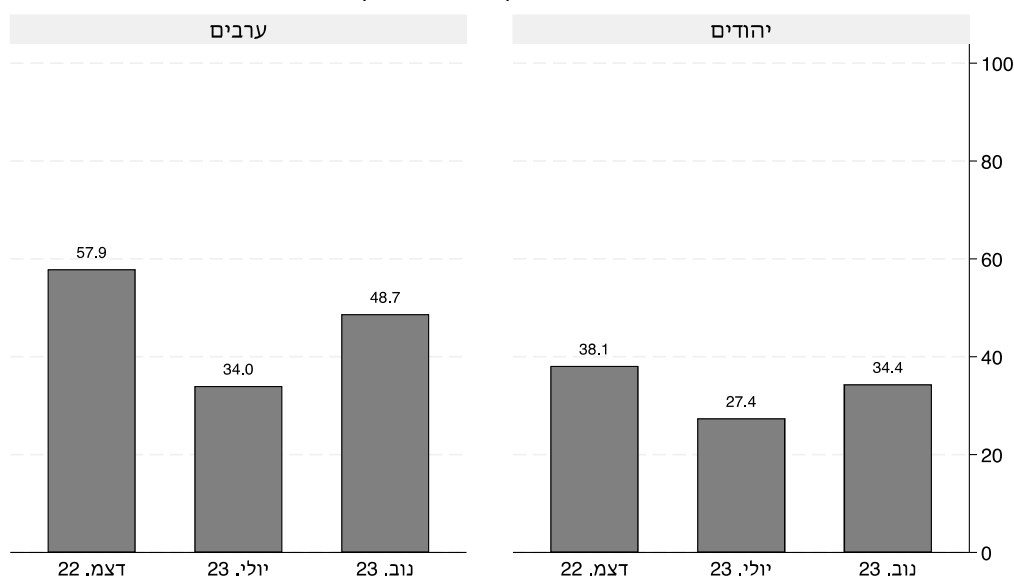
הסכמתם כי יש צורך במנהיג חזק שיטפל בבעיות לאורך שלושת הסקרים. בממוצע על פני שלושת הסקרים, 47% מערביי ישראל תומכים בצורך במנהיג חזק, לעומת 33% בקרב הציבור היהודי. זאת כאשר יותר ממחצית מערביי ישראל (58%) הביעו תמיכה בצורך במנהיג חזק בדצמבר 2022. ניתן לראות גם כי הירידה בתמיכה הינה חדה ביותר אצל ערביי ישראל בין דצמבר 2022 ליוני 2023 ועומדת על 24%, לעומת הציבור היהודי (11%). גם העלייה הנצפית במידת התמיכה לאור אירועי השבועה באוקטובר ותחילת המלחמה בעזה הינה חדה יותר בקרב הציבור הערבי ועומדת על 15%, בעוד אצל היהודים היא עומדת על 7%.

בבחינת מידת ההסכמה כי עדיף להצביע למנהיגים ומפלגות המקדמות מדיניות יעילה אך מסוכנת לדמוקרטיה, נמצא דפוס דומה אך פחות משמעותי. בממוצע, 44% מערביי ישראל מסכימים עם עדיפות זו, לעומת 36% בקרב האוכלוסייה היהודית. הירידה בתמיכה בין דצמבר 2022 ליוני 2023 בקרב ערביי ישראל עומדת על 20%, בעוד העלייה בין יולי 2023 לנובמבר 2023 עומדת על 12.3%. בקרב הציבור היהודי, הירידה בין דצמבר 2022 ליוני 2023 עומדת על 12% בעוד העלייה בנובמבר 2023 עומדת על 8%.

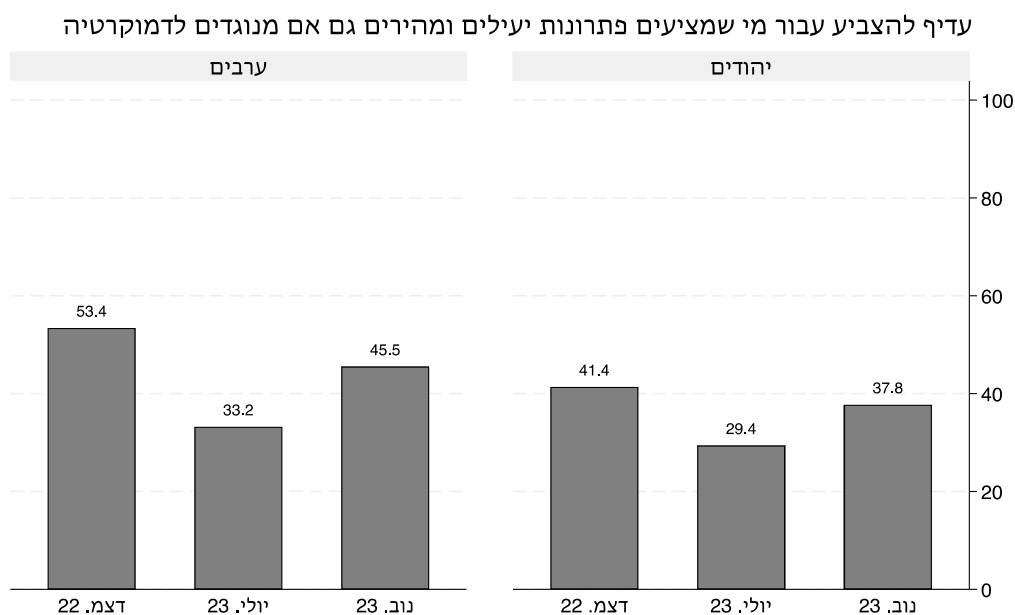
מנתונים אלו עולה כי ערביי ישראל נותנים משקל רב יותר לצורך במנהיג חזק שיפתור את הבעיות שאיתן מתמודדת החברה הישראלית, בהשוואה ליהודים. אם כי תנודתיות משמעותית יותר בצורך זה נצפית בקרבם לאורך שלושת הסקרים, בעוד עקביות יחסית במידת ההסכמה נשמרת בקרב האוכלוסייה היהודית.

תרשים 3

כדי לטפל בבעיות המיוחדות של ישראל יש צורך במנהיג חזק שלא יתחשב בכנסת ובבחירות

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

מקרא: הציר האנכי מציג את שיעור המסכימים עם האמירה, 0%-100%.

מידת ההסכמה בצורך במדיניות יעילה אך המסכנת את הדמוקרטיה בחתך ימין-שמאל אידיאולוגי:

תרשים 4 בוחן את מידת ההסכמה עם שתי האמרות בחתך ימין-שמאל אידיאולוגי. בבחינת הצורך במנהיג חזק, נמצא כי בקרב משיבים המגדירים עצמם מהמרכז האידיאולוגי ישנה עקביות מסוימת ויחסית רבה יותר במידת ההסכמה לאורך שלושת הסקרים, לעומת אלו המגדירים עצמם מהשמאל והימין. בעוד שישנה ירידה קלה ולא מובהקת בין דצמבר 2022 ליולי 2023 בקרב גוש המרכז, ירידה משמעותית, ודומה, נצפתה אצל גוש השמאל (16%) וגוש הימין (17%). עלייה במידת התמיכה בין יולי 2023 לנובמבר 2023 נצפתה אצל שלושת הגושים, כאשר העלייה המשמעותית ביותר הייתה בקרב אלו המגדירים עצמם מהשמאל האידיאולוגי (15%).

עוד ניתן לראות כי בשנת 2022 ימנים נטו להסכים יותר עם הצורך במנהיג חזק, בייחוד ביחס לשמאל האידיאולוגי. בממוצע על פני שלושת הסקרים, 39% מהמשיבים המגדירים עצמם מהימין האידיאולוגי מסכימים שיש צורך במנהיג חזק, לעומת 31% מהשמאל ו-37% מהמרכז. לעומת זאת, בנובמבר 2023, לאחר אירועי השבעה באוקטובר, מידת ההסכמה כמעט וזהה בין הגושים, כאשר גוש המרכז מפגין את מידת התמיכה הגבוהה ביותר (41%).

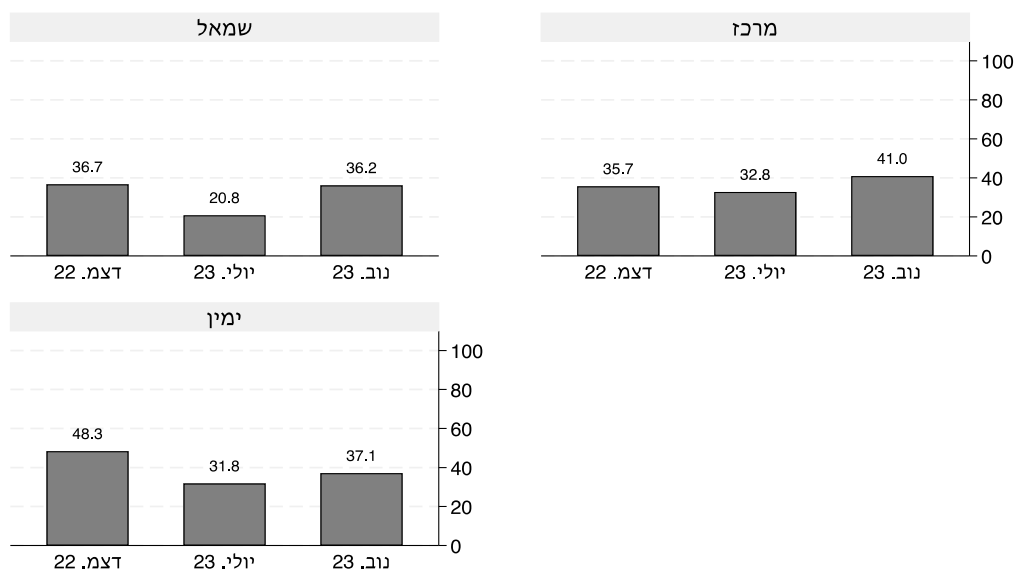
בבחינת מידת ההסכמה עם הצורך במפלגות ומנהיגים שיקדמו מדיניות יעילה, נמצא גם כאן כי מידת ההסכמה הגבוהה ביותר לאורך שלושת הגלים הייתה בקרב ימנים (45%), כאשר בשנת 2022 עמדה על יותר

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

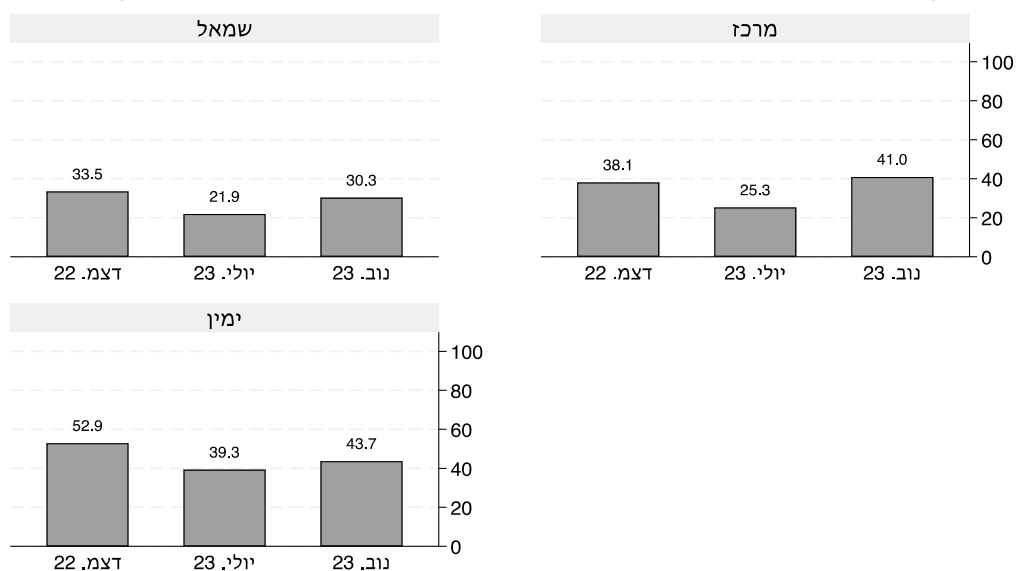
ממחצית מהמשיבים (53%). עוד ניתן לראות כי גם בנובמבר 2023 ימנים מפגינים מידת הסכמה (44%) גבוהה יותר מאשר גוש המרכז והשמאל, אם כי מידת ההסכמה אצל גוש המרכז די דומה לזו של גוש הימין (41%) בעוד השמאל עומד על 30% בלבד.

תרשים 4.

כדי לטפל בבעיות המיוחדות של ישראל יש צורך במנהיג חזק שלא יתחשב בכנסת ובבחירות

עדיף להצביע עבור מי שמציעים פתרונות יעילים ומהירים גם אם מנוגדים לדמוקרטיה

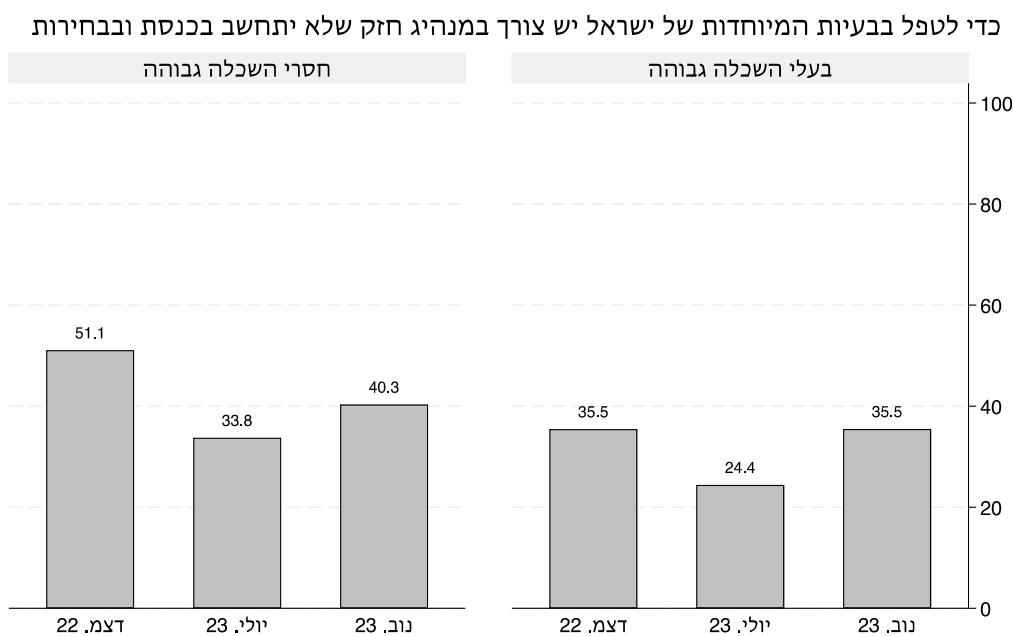
מקרא: הציר האנכי מציג את שיעור המסכימים עם האמירה, 0%-100%.

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

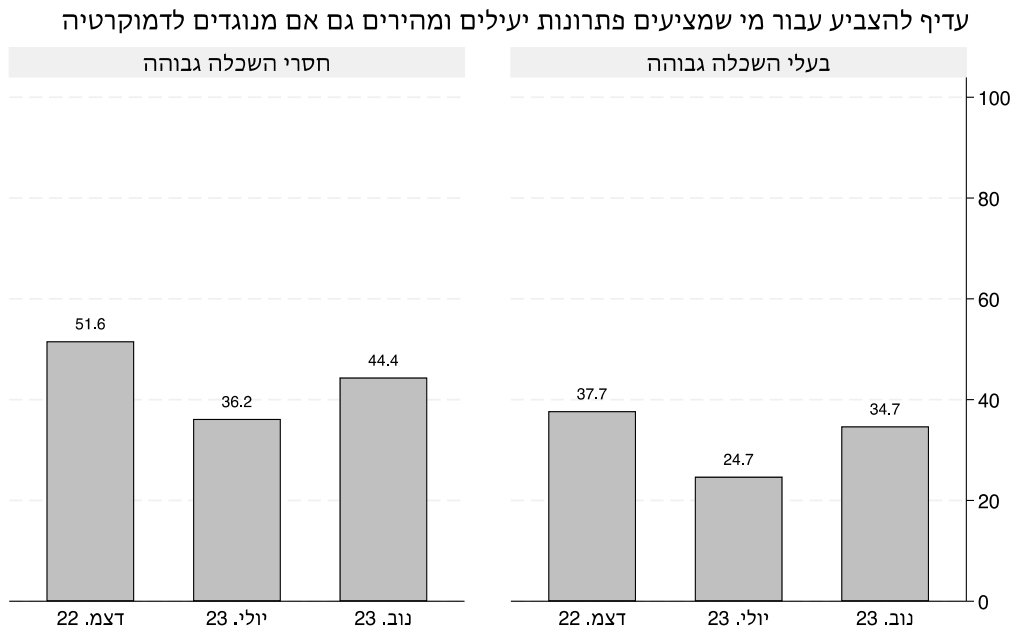
מידת ההסכמה בצורך במדיניות יעילה אך המסכנת את הדמוקרטיה בקרב בעלי חסרי השכלה גבוהה:

את מידת ההסכמה בצורך במדיניות יעילה בחנו גם בין משיבים בעלי השכלה גבוהה ואלו חסרי השכלה גבוהה. כפי שמוצג בתרשים מספר 5, לאורך שלושת הסקרים משיבים חסרי השכלה גבוהה נוטים בעקביות להסכים יותר עם שתי האמירות ביחס לאלו בעלי השכלה גבוהה. בממוצע, מבין הראשונים 42% הביעו תמיכה בצורך במנהיג חזק לעומת 32% מבין האחרונים. כמו כן, 44% מבין חסרי השכלה הגבוהה הביעו הסכמה כי עדיף להצביע למנהיגים ומפלגות המקדמות מדיניות יעילה אך מסוכנת לדמוקרטיה, לעומת 32% בקרב אלו בעלי השכלה גבוהה. יחד עם זאת, וכפי שנצפה מעלה, דפוס דומה נמצא בשינויים במידת התמיכה בין 2022 ל-2023 בין אלו בעלי חסרי השכלה הגבוהה, כאשר ישנה ירידה חדה ביולי 2023 במידת ההסכמה ועלייה בנובמבר 2023.

תרשים 5.

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

מקרא: הציר האנכי מציג את שיעור המסכימים עם האמירה, 0%-100%.

סיכום הממצאים:

דו"ח זה נועד לבחון את עמדות הציבור לגבי חשיבות עקרונות הדמוקרטיה, וזאת במיוחד בשעה שבה החברה חווה משבר פוליטי וחברתי בעקבות תוכניות הרפורמה המשפטית של הממשלה והמלחמה שהחלה באוקטובר 2023. מהממצאים עולה כי מרבית הציבור הישראלי נוטה שלא להסכים עם הצורך במנהיג חזק שיטפל בבעיות איתן מתמודדת המדינה, אם כי מיעוט משמעותי בקרב הציבור מוכן בכל זאת להקריב את עקרונות הדמוקרטיה למען טיפול בבעיות אלו. דפוס דומה נצפה עבור מידת הנכונות להצביע למנהיגים ומפלגות המקדמים מדיניות יעילה ומהירה, גם אם על חשבון עקרונות הדמוקרטיה, כאשר מרבית הציבור אינו מסכים לכך – אך מיעוט ניכר תומך.

בבחינת מידת ההסכמה עם שתי אמירות אלו בקרב קבוצות שונות באוכלוסייה, נמצא כי נשים, ערבים, חסרי השכלה ומשיבים המגדירים עצמם כשייכים לימין האידיאולוגי נוטים להביע מידת הסכמה גבוהה יותר. עוד נמצא כי ישנו דפוס דומה בשינויים במידת ההסכמה לאורך הגילים אצל הקבוצות השונות, כאשר נצפתה ירידה משמעותית במידת ההסכמה עם שתי האמירות בין דצמבר 2022 ליולי 2023 ועלייה במידת התמיכה בין יולי 2023 לנובמבר 2023. ניתן לייחס את הירידה הנצפית ביולי 2023 לקידום הרפורמה המשפטית של ממשלת נתניהו, אשר העלתה על סדר היום הציבורי את הצורך בחיזוק הדמוקרטיה. לעומת זאת, הזוועות שאליהן נחשפה החברה הישראלית באירועי השבעה באוקטובר והמלחמה שלאחר מכן העצימו רגשות פחד,

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

כעס וחשש מהלא נודע – אלה יצרו את הצורך במדיניות יעילה ואפקטיבית כדי לפתור את המשבר הקיומי עמו מתמודדת המדינה.

נספח - מתודולוגיה:

צוות המכון לחירות ואחריות בבית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה באוניברסיטת רייכמן הכין את השאלות לסקר וניתח לאחר מכן את הנתונים. הסקר הראשון נערך על ידי חברת גיאוקרטוגרפיה, ואילו הסקר השני והסקר השלישי נערכו על ידי חברת iPanel. שתי החברות עורכת סקרים מקוונים בישראל. הסקר הראשון נערך ב-18-6 בדצמבר, 2022. הסקר השני נערך ב-31-24 ביולי, 2023. לבסוף, הסקר השלישי נערך בתאריכים 30-26 בנובמבר, 2023. הנתונים בכלל הסקרים נאספו באופן מקוון.

במצטבר, 4,665 משיבים בני 18 ויותר השלימו את שלושת הסקרים. מתוכם, 3,785 משיבים יהודים ו-880 משיבים ערבים.³ טעות הדגימה המרבית למדגמים השונים נעה בין 2.44% ל-3.31% ברמת ביטחון של 95%.

המשיבים היהודים מהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה היהודית הבוגרת בישראל, בפילוח של מגדר, קבוצות גיל, מחוז בארץ, ומידת דתיות. בנוסף, המשיבים הערבים מהווים מדגם שהינו קרוב לזה המייצג את האוכלוסייה הערבית הבוגרת בישראל בפילוח של מגדר, קבוצות גיל, מחוז בארץ, ומידת דתיות, כאשר ישנה דגימת חסר של משיבים גברים, משיבים מאזור הדרום, ומשיבים בני 40 ומעלה.

סטטיסטיקה תיאורית בסיסית של המשיבים בסקר על פני מספר משתנים בולטים מוצגת להלן בטבלה 1, כאשר מוצגת השוואה לנתוני סקר הבחירות בישראל⁴ (Israeli National Election Study) ממרץ 2021, שזהו הסקר ההסתברותי המייצג העדכני ביותר הכולל נתונים דומים. ניתן לראות כי ישנן סטיות קלות בין הסקרים שערכנו, בכל הנוגע למידת הדתיות של המשיבים (בקרוב יהודים בלבד) וכן לפי שמאל-מרכז-ימין אידיאולוגי. סטיות אלו נצפות גם כלפי נתוני סקר מרץ 2021 של ה-INES. ישנה דגימת חסר של חילונים, דתיים ואלו בעלי אידיאולוגיה ימנית.

האם הציבור הישראלי מעוניין במנהיג אנטי-דמוקרטי?

טבלה 1. סטטיסטיקה תיאורית של המשיבים בשני הסקרים עם השוואה לסקר ה-INES מ-2021:

סקר הבחירות בישראל – מרץ 2021	סקר נובמבר 2023	סקר יולי 2023	סקר דצמבר 2022	
47.3 (18.0)	44.3 (17.2)	44.2 (17.3)	41.8 (15.3)	גיל (ממוצע, סטיית תקן)
52.2%	53.1%	53.1%	54.3%	נשים (שיעור במדגם)
81.4%	79.6%	80.9%	82.8%	יהודים (שיעור במדגם)
47.8%	49.8%	51.1%	52.4%	השכלה אקדמית כלשהי (שיעור במדגם)
				מידת דתיות (שיעור מקרב היהודים במדגם)
50.7%	44.3%	42.9%	50.9%	חילוני
26.9%	33%	36.4%	24.7%	מסורתית
12.0%	12.1%	11%	12%	דתית
10.4%	10.6%	9.7%	12%	חרדית
				הגדרה עצמית: ימין-שמאל אידיאולוגי (שיעור במדגם)
51.1%	46.3%	42.2%	50.2%	ימין
22.8%	27.1%	28.8%	23.6%	מרכז
26.1%	23.5%	24.1%	21.9%	שמאל

מקרא: השאלה שבחנה הגדרה עצמית על ציר ימין-שמאל אידיאולוגי כללה שבע אפשרויות תשובה, כאשר 1 משמעו ימין, 4 משמעו מרכז, ו-7 משמעו שמאל. אלו שענו 1-3 הוגדרו כ-"ימין", אלו שענו 4 הוגדרו "מרכז", ואלו שענו 5-7 הוגדרו "שמאל".

הערות שוליים:

¹ 6.7% ו-8.2% מהמשיבים ענו "לא יודע/ת" בתשובה לשאלה אלו בהתאמה והם הוצאו מניתוח פריטים אלו.

² World Values Survey Wave 7 (2017-2022) Results in % by Country, v5.0

³ השאלון תורגם לערבית כך שמשמשים ערבים יכולים היו לבחור אם לענות על השאלון בעברית או בערבית.

⁴ ראו בכתובת הזו: <https://www.tau.ac.il/~ines>